

AGROBIZNES, FAN VA TEXNOLOGIYALAR

ILMIY-AMALIY
ELEKTRON
JURNALI

Агробизнес, наука и технологии

Agribusiness, science and technology

№ 083688

ISSN:
3060-5245

Toshkent-2026

Platform & workflow by
OJS / PKP

BOSH MUHARRIR

Oblomuradov Narzullo Naimovich – i.f.d. (DSc), professor.

Bosh muharrir o'rinbosarlari:

Islamov Soxib Yaxshibekovich – q.x.f.d. (DSc), professor.

Sultonov Kamoliddin Sadriddinovich – q.x.f.d. (DSc), professor.

Farmonov To'liqin Xayitmurodovich – i.f.d. (DSc), professor.

Muharrir:

Beglayev Uchqun Xurramovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent.

Tahrir hay'atining xalqaro a'zolari:

Kusainov Xalel Xaymullayevich – i.f.d. professor (Qozog'iston davlat texnologiya universiteti)

Vilija Aleknevičienė – i.f.d. professor (Universitet Vitovta Velikogo)

Gilbert Ludwig – professor, (Jamk University of Applied Sciences)

Bobojonov Ixtiyor Baxtiyorovich – i.f.d. professor (Germaniyaning Leybnits nomidagi Markaziy Osiyoda qishloq xo'jaligini rivojlantirish instituti (IAMO))

Daiva Makutenene – professor, (Vitautes Magnus universiteti, Litva)

Xaitboyeva Nargiza Alikulovna – i.f.d. dotsent (Tojikiston davlat huquq, biznes va siyosat universiteti)

Tahrir hay'ati:**08.00.00-Iqtisodiyot fanlari:**

Gulyamov Saidasror Saidaxmedovich – i.f.d. (DSc), professor;

Saidov Muxammad-Ali Xakimovich – i.f.d. (DSc), professor;

Rustamova Iroda Baxramjanovna – i.f.d. (DSc), professor;

Ochilov Ilhom Sayitqulovich – i.f.d. (DSc), professor;

Askarov Nazimjon Niyozovich – i.f.d. (DSc), professor;

Abdullayev Altinbek Yangibayevich – i.f.d. (DSc), professor;

Boltayev Abror Sayitmuradovich – i.f.d. (DSc), dotsent;

Abduvasikov Abduaziz Abdulazizovich – i.f.n. professor;

Mamadiyarov Dilshad Uralovich – i.f.n. dotsent;

Achilov Mashrab Ulug'bekovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Galimova Feryuza Rafikovna – i.f.n. dotsent;

Odilova Dilnozaxon Barnayevna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Yangiboyev Dilshod G'ulomovich – i.f.f.d. (PhD);

Saidova Dildora Nurmatovna – i.f.n. dotsent;

Dexkanova Nilufar Sagdullayevna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Roziqov Jahongir Mustaqim o'g'li – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Boltayev Nurali Shiramatovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Ibragimova Madina Ismoilovna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Javlijev Nuriddin Bektemir o'g'li – i.f.f.d. (PhD).

06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari:

Shokirov Alisher Djuraboyevich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Mardanov Husniddin Xolbozorovich – q.x.f.d. (DSc);

Abdiyev Fozil Rashidovich – q.x.f.d. (DSc);

Sattorov Maqsud Axtamovich – q.x.f.d. (DSc);

Yuldashov Nurbek Ergashovich – v.f.d. (DSc);

Xalmirzayev Dilmurad Kamilovich – q.x.f.d. (DSc), dotsent;

Namazov Ixtiyor Choriyevich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Xudayqulov Jonibek Bozarovich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Eshonqulov Jamoliddin Saporboy o'g'li – q.x.f.d. (DSc), professor;

Abdullayev Anvar Kodirullayevich – b.f.n., katta ilmiy xodim;

Atabayev Ma'ruf Maxmudovich – q.x.f.n. professor;

Safarov Asqar Asadullayevich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Mustafakulov Davron Mamatqulovich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Kasimov Botir Sadriddinovich – q.x.f.f.d. (PhD);

Akramov Umidilla Ikramdjanovich – q.x.f.n. dotsent;

Elboboyev Abdug'ani Shuxrat o'g'li – q.x.f.f.d. (PhD);

Muxammadov Yo'ldoshbek Akmal o'g'li – q.x.f.f.d. (PhD);

Maxmudova Shaxnoza Abdufattaxovna – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Idrisov Xusanjon Abdujabborovich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent.

MUASSIS

Toshkent davlat agrar
universiteti

ALOQA UCHUN MA'LUMOTLAR

Manzil: Toshkent viloyati, Qibray tumani, Universitet ko'chasi, 2-uy.

Jurnalning telegram manzili:

t.me/agrobiznes_elektronjurnal

E-mail: licht-1989@mail.ru

Jurnalning rasmiy sayti:

<https://www.agrobiznesjournal.uz>

Tel: +(998) 93 439 30 00

JURNALNING ILMIYLIGI:

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 30.11.2024-yildagi
№364/5-sonli qarori bilan
08.00.00-Iqtisodiyot fanlari
bo'yicha, 08.05.2025-yildagi
№370/5-sonli qarori bilan
06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari
bo'yicha "Dissertatsiyalar asosiy
ilmiy natijalarini chop etish
tavsiya etilgan milliy ilmiy
nashrlar ro'yxati"ga kiritilgan.

Elektron nashr, 377-sahifa.
2026-yil, sentabr.

MUNDARIJA

IQTISODIYOT FANLARI

КУРПАЯНИДИ КОНСТАНТИН ИВАНОВИЧ

Стратегии цифровой трансформации в Европейском союзе и потенциал институционального трансфера Французского опыта в Узбекистан.....11

ERGASHEV RUSTAM RAJABOVICH

Ilmiy ishlanmalar asosida Spin-off korxonalarini tashkil etish va rivojlantirishning bosqichli boshqaruv modeli.....25

ABDURAXMANOVA MUQADDAS TOXTASINOVNA

Temir yo'l transporti korxonalarida ekologik-iqtisodiy samaradorlikni oshirishning ilg'or mexanizmlari.....34

ABDULLAYEV ILYOS AXMADOVICH, JABBOROV JAMOLIDDIN MUXAMMADJON O'G'LI

Surxondaryo viloyatida demografik jarayonlarning statistik tahlili.....44

XASANOV SANJARBEK ABDUMANNOBVICH

Sanoat korxonalarida raqamli transformatsiya darajasini baholash uslubiyoti ("Farg'onaazot" AJ misolida).....50

ABDURAZAKOVA NARGIZA RIXSIBAYEVNA

Aksiyadorlik jamiyatlarida xususiy kapital rentabelligiga ta'sir etuvchi omillar: O'zbekistonning uchta aksiyadorlik jamiyati misolida panel tahlil.....57

SULTANOVA ZUXRA JAKSILIKOVNA

Qaraqalpaqstan Respublikasida region ekonomikasini rivojlantirishda IT park xizmatini amalga oshirish masalalari ham paydalanilgan mumkinliklari.....69

ERGASHEV G'YOS BAXROM O'G'LI

Mamlakat qishloq xo'jaligi mahsulotlari eksportining yalpi ichki mahsulotdagi ulushini oshirish zarurati.....76

URMANOVA UMIDA XAKIMDJANOVNA

Sanoat tarmoqlariga investitsiyalarni jalb etish holati va rivojlanish tendensiyalari.....87

SHAMSIDDINOVA DILNOZA SHAVKAT QIZI

O'zbekiston chirm poyabzal korxonalarida milliy brend qiymatini oshirishning marketing mexanizmlarini takomillashtirish.....97

MUSAYEV OZODJON SHAVKAT O'G'LI

Mehnat resurslarini boshqarishning zamonaviy usullari va ularning iqtisodiy samaradorligi.....106

XALIKCHAYEVA SADOKAT

Qum-shag'al mahsulotlarini realizatsiya qilishda soliq bazasini aniqlash metodologiyasi "Minimal narx" mexanizmining tatbiq chegaralarini takomillashtirish masalalari.....113

XUSANOV SHUXRAT BURXANOVICH

Moliyaviy hisobotlarni qalbakilashtirish xavfi ko'rsatkichlari tizimini ishlab chiqish.....122

QUDRATOV ALISHER ALIJANOVICH, QODIRQULOVA SEVINCH TOIR QIZI

Qishloq xo'jaligida dukkakli mahsulotlarni yetishtirishda davlatning iqtisodiy tutgan o'rni.....133

IKROMOVA IRODA

Transport logistika korxonalari va koridorlari samaradorligini oshirishda milliy logistikani boshqarish markazi platformasi.....139

AXMADOVA IRODA MUZAFFAR KIZI

The economic role of professional tour guides in enhancing the quality of ecotourism services.....153

SODIQOVA NIGORA TURAYEVNA

Suv resurslari cheklangan sharoitda hududiy ixtisoslashuvni takomillashtirish bo'yicha xorijiy tajribalar va ulardan O'zbekiston sharoitida foydalanish.....165

АСРОРОВА МАВЛУДА АБДУШУКУРОВА

Кадровый потенциал в системе государственной научно-инновационной политики: сравнительный анализ опыта зарубежных стран.....175

KULIBOYEV AZAMAT SHONAZAROVICH

Davlat tibbiyot tashkilotlarida tibbiy xizmatlar kalkulyatsiyasini shakllantirish va xarajatlar hisobining uslubiy muammolari.....193

UMAROV JAVOHIR BAHODIR O'G'LI

Tovar operatsiyalari hisobini avtomatlashtirishda integratsiyalashgan axborot tizimlarining roli: jahon tajribasi misolida.....204

KADIROVA LAZOKAT YUREVNA

Davlat moliyaviy nazorati jarayonlarini sun'iy intellekt yordamida riskka yo'naltirilgan raqamli nazorat modeli asosida takomillashtirish.....212

BAXSHULLOYEV FERUZBEK

The economics of digital water management: a critical review.....226

TO'XTAYEV UMIDJON SHUHRAT O'G'LI

Xususiy tibbiy xizmatlar raqobatbardoshligini oshirish iqtisodiy mexanizmi amal qilish tamoyillari.....236

RAXIMOV ANVAR NORIMOVICH, MIRZAYOROVA HURIYAT

UBAYDULLAYEVNA
Qashqadaryo viloyatida qishloq xo'jaligi tadbirkorligi samaradorligidagi hududiy tafovutlarni baholash.....244

XURRAMOV XOLBEK XURRAM O'G'LI

O'zbekistonning janubiy hududlarida anorchilik tarmog'ining rivojlanish tendensiyalari.....251

ABDUSHEROZOVA MADINA SODIQJON QIZI

Agrologistika korxonalarini rivojlantirish va shartnomaviy munosabatlarni takomillashtirish.....258

ZARIKEYEVA MIYASAR MARATOVNA

Ekonometrik modellashtirishda endogenlik muammosi: nazariy yondashuvlar va zamonaviy baholash usullari.....264

KODIROVA GAVHAROI QUTBIDINOVNA

Sanoat korxonalarining tashkiliy va iqtisodiy xususiyatlari.....276

DJURAYEVA RUXSORA NEMATILLOYEVNA

Qishloq joylarida aholi turmush farovonligini yaxshilash va bandligini ta'minlash yo'llari (Buxoro viloyati misolida).....283

SULTANOV BAXODIR FAYZULLAYEVICH, SULTANOV AZIZBEK BAXODIR

O'G'LI

Qishloq xo'jaligida melioratsiyadan yashil-raqamli transformatsiyagacha: evolyutsion rivojlanish va boshqaruv modeli.....290

BAYMURATOVA ZINA AQILBEKOVNA

Improving the credit risk management system in commercial banks.....299

SHERQO'ZIYEVA UMIDA ULUG'BEK QIZI

Sun'iy intellekt ta'sirida mehnat bozori: texnologik ishsizlik, kasblar qayta taqsimlanishi va inson kapitaliga yangi talablar.....308

MASHARIPOVA SARVINOZ

Sanoat tarmoqlarida yashil iqtisodiyot tamoyillari asosida energiya tejamkorligini oshirishda xorij tajribasi.....320

ACHILOV MASHRAB ULUG'BEKOVICH

Intensiv bog'dorchilikni modernizatsiyalashning resurs-integratsiyalashgan mexanizmi.....328

ABDULLAEV MUZAFFAR ABDUJABBAROVICH, KARIEVA GULNORA

ABDULLAEVNA, NARINBAEVA GULNORA KARIMOVNA

Prospects for the formation of the economic mechanism of innovation policy in the regions.....335

ABDULLAYEVA SHAXNOZA ERKINOVNA

O'zbekistonda ijtimoiy himoya tizimida sun'iy intellekt va raqamli texnologiyalardan foydalanish istiqbollari.....345

MAVRULOV RAVSHAN NEMATJONOVICH

Farg'ona vodiysidagi kichik biznes subyektlari faoliyati samaradorligini baholash.....351

QUDRATOV BAHODIR G'AYBULLAEVICH

Buxoro viloyatida elektron xizmatlarni rivojlantirishning hududiy iqtisodiy o'sishga ta'siri.....360

AZIZKHODJA AMONOVICH SHARIPOV

Ownership structure, marketing innovation and market performance in Uzbekistan: evidence from 2020–2025.....369

ABDULLAYEV ILYOS AXMADOVICH, HAMROYEV SAMANDAR ANVAR

O'G'LI

O'zbekistonda faoliyat yuritayotgan oliy ta'lim tashkilotlari statistik ko'rsatkichlar va ularning dinamikasi.....377

O'ZBEKISTONDA FAOLIYAT YURITAYOTGAN OLIY TA'LIM TASHKILOTLARI STATISTIK KO'RSATKICHLAR VA ULARNING DINAMIKASI

ABDULLAYEV ILYOS AXMADOVICH

Toshkent amaliy fanlar universiteti o'qituvchisi

E-mail: abdullayev.ilyos1986@gmail.com

HAMROYEV SAMANDAR ANVAR O'G'LI

Toshkent amaliy fanlar universiteti, Iqtisodiyot yo'nalishi

ECO24-01 guruh 3-bosqich talabasi

E-mail: hamroyevsamandar864@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada O'zbekistonda so'nggi yillarda oliy ta'lim tizimini rivojlantirish borasida amalga oshirilayotgan islohotlar, faoliyat yuritayotgan oliy ta'lim tashkilotlarining soni, ularning shakllari (davlat, nodavlat va xorijiy), talabalar sonining dinamikasi hamda professor-o'qituvchilar xodimlar soni statistik ma'lumotlar asosida tahlil qilingan. Shuningdek, talabalar orasida xotin-qizlarning ulushi va oliy ta'lim tashkilotlarining hududiy taqsimotidagi o'zgarishlar ilmiy jihatdan o'rganilib, tizimni yanada takomillashtirish yuzasidan xulosalar berilgan.

Kalit so'zlar: oliy ta'lim tashkiloti, talabalar soni, nodavlat oliy ta'lim tashkilotlari, pedagoglar soni, statistik dinamika, professor-o'qituvchilar xodimlar, hududiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston.

Аннотация. В данной статье на основе статистических данных анализируются реформы, проведенные в Узбекистане в последние годы для развития системы высшего образования, количество действующих высших учебных заведений, их формы (государственные, негосударственные и зарубежные), динамика численности студентов и преподавательского состава. Также научно исследуется доля женщин среди студентов и изменения в территориальном распределении высших учебных заведений, и делаются выводы о дальнейшем совершенствовании системы.

Ключевые слова: организация высшего образования, количество студентов, негосударственные организации высшего образования, количество преподавателей, статистическая динамика, преподавательский состав, региональные статистические данные, Узбекистан.

Abstract. This article analyzes the reforms implemented in Uzbekistan in recent years to develop the higher education system, the number of operating higher education institutions, their forms (state, non-state and foreign), the dynamics of the number of students and the number of teaching staff based on statistical data. The share of women among students and changes in the territorial distribution of higher education institutions are also scientifically studied, and conclusions are drawn on further improving the system.

Keywords: higher education organization, number of students, non-state higher education organizations, number of teachers, statistical dynamics, teaching staff, regional statistical data, Uzbekistan.

KIRISH

Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan keng ko'lamli ijtimoiy-iqtisodiy islohotlarning ustuvor yo'nalishlaridan biri – inson kapitalini rivojlantirish, raqobatbardosh kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirishdan iboratdir. So'nggi yillarda O'zbekistonda oliy ta'lim tizimini liberallashtirish, qamrov darajasini oshirish, xorijdagi oliy ta'lim tashkilotining O'zbekistondagi filiali va davlat-xususiy sherikchilik asosida nodavlat oliy ta'lim tashkilotlari faoliyatini yo'lga qo'yish bo'yicha keskin burilish yasaldi.

Ushbu islohotlarning real natijalarini ilmiy jihatdan baholash, oliy ta'lim tashkilotlari (OTT) soni, talabalar soni va hududiy statistik ma'lumotlar o'zgarishlarning dinamikasini tahlil qilish mazkur tadqiqotning dolzarbligini belgilaydi. Mazkur ishning asosiy maqsadi — so'nggi yillarda O'zbekistonda faoliyat yuritayotgan oliy ta'lim tashkilotlarining statistik ko'rsatkichlari va ularning rivojlanish dinamikasini har tomonlama tahlil qilishdir.

O'zbekistonda oliy ta'lim tizimi mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi, raqobatbardosh kadrlar tayyorlash va inson kapitalini rivojlantirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. So'nggi yillarda oliy ta'lim tashkilotlari sonining ko'payishi, ta'lim shakllarining diversifikatsiyasi hamda talabalar kontingentining kengayishi ushbu sohada sezilarli o'zgarishlarni yuzaga keltirmoqda. Shu sababli oliy ta'lim tashkilotlari soni, talabalar va professor-o'qituvchilar tarkibi, ta'lim shakllari hamda ularning yillar kesimidagi o'zgarishlarini statistik jihatdan tahlil qilish ta'lim tizimining rivojlanish tendensiyalarini aniqlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Oliy ta'lim tizimining iqtisodiy o'sish va innovatsion rivojlanishdagi roli ko'plab mahalliy va xorijiy tadqiqotchilar tomonidan har tomonlama o'rganilgan. Xususan, jahon iqtisodiyotida "Ta'lim iqtisodiyoti" (Economics of Education) konsepsiyasi doirasida G'arb olimlari G. Bekker va T. Shuls inson kapitaliga qilingan investitsiyalar mamlakat taraqqiyotining hal qiluvchi omili ekanligini ilmiy asoslab berishgan.

O'zbekistonda oliy ta'lim tizimini transformatsiya qilish, qamrovni kengaytirish va boshqaruv mexanizmlarini takomillashtirish masalalari bo'yicha iqtisodchi olimlar va tahlilchilar tomonidan qator ilmiy maqolalar hamda o'quv qo'llanmalar chop etilgan. Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining tegishli farmon va qarorlari, O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasining rasmiy hisobotlari ushbu tadqiqot uchun asosiy axborot manbai bo'lib xizmat qiladi. Ilmiy adabiyotlarda asosiy e'tibor Oliy ta'lim tashkilotlari sonining ortishi bilan bir qatorda ta'lim sifatini ta'minlash, akademik mustaqillikni kengaytirish va xalqaro standartlarga moslashish masalalariga qaratilgan.

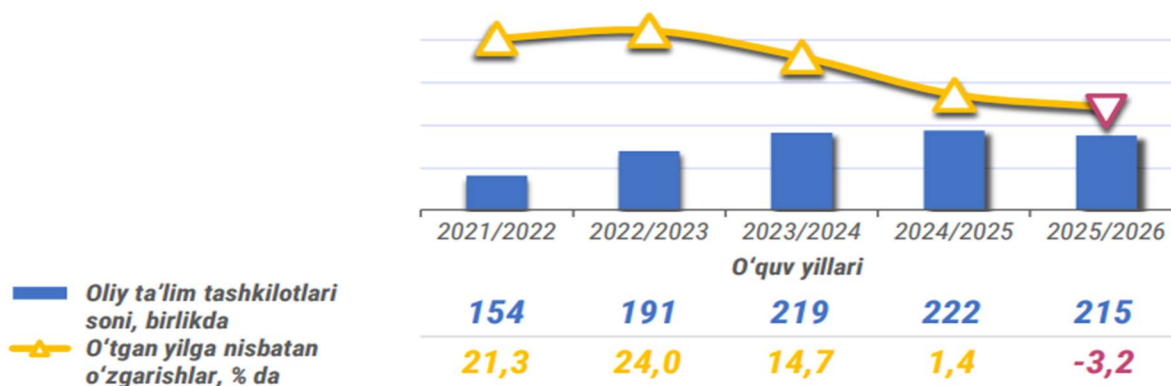
TADQIQOT METODOLOGIYA

Mazkur tadqiqot jarayonida tizimli yondashuv, qiyosiy tahlil, statistik guruhlash, vaqtinchalik qatorlar (dinamika) tahlili hamda induksiya va deduksiya usullaridan foydalanildi. Tadqiqot uchun ma'lumotlar O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasining rasmiy statistik axborotnomalari, Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining yillik hisobotlari hamda ochiq ma'lumotlar bazalaridan olindi. Tahlillar sonli ko'rsatkichlar, nisbiy miqdorlar, o'sish sur'atlari va hududiy kesimdagi taqsimotlar asosida amalga oshirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

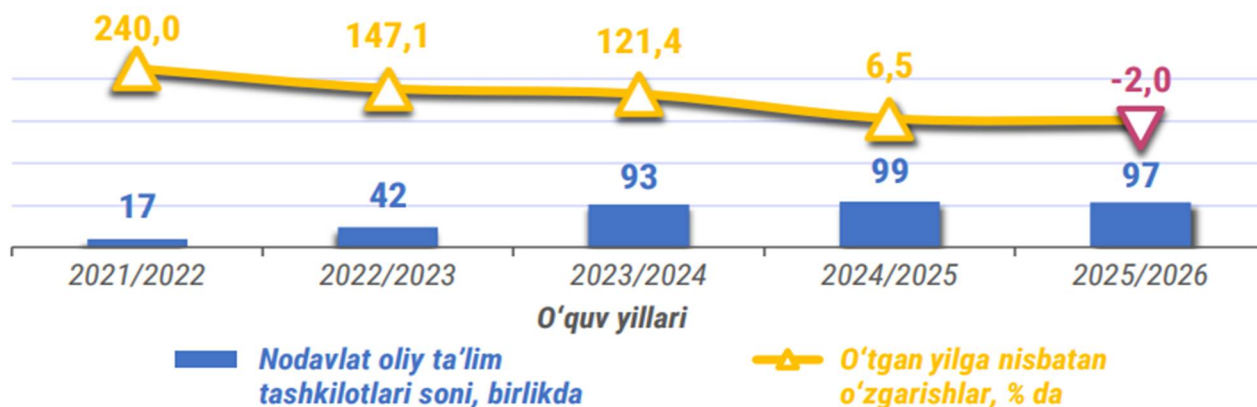
O'zbekiston Respublikasida oliy ta'lim uzluksiz ta'lim tizimining mustaqil turi hisoblanadi va respublikasi qonunchilik muvofiq umumiy o'rta va o'rta maxsus, professional ta'lim negizida oliy ta'lim tashkilotlarida amalga oshiriladi.

Manba: https://stat.uz/img/news/olij-talim-lotin_p44563.pdf

1-rasm. Faoliyat yuritayotgan oliy ta'lim tashkilotlari soni (tegishli o'quv yili boshiga)

O'zbekiston Respublikasida 2025/2026- o'quv yili boshiga faoliyat yuritayotgan oliy ta'lim tashkilotlari soni 215 tani tashkil etgan va 2024/2025- o'quv yili boshiga nisbatan 7 taga, ya'ni 3,2 % ga kamaygan.

Manba: https://stat.uz/img/news/olij-talim-lotin_p44563.pdf

2-rasm. Faoliyat yuritayotgan nodavlat oliy ta'lim tashkilotlari soni (tegishli o'quv yili boshiga)

2025/2026- o'quv yili boshiga respublikada 97 ta nodavlat oliy ta'lim tashkiloti faoliyat yuritgan va 2024/2025- o'quv yiliga nisbatan ularning soni 2 taga, ya'ni 2,0 % ga qisqargan.

2025/2026-o'quv yili boshiga faoliyat yuritayotgan oliy ta'lim tashkilotlarining eng ko'p soni Toshkent shahri (98 ta), Toshkent (19 ta) va Samarqand (14 ta) viloyatlarida qayd etilgan, eng past ko'rsatkichlar esa Sirdaryo (3 ta), Navoiy va Jizzax (har bir hududda 5 tadan) viloyatlarida kuzatilgan (1-jadval).

1-jadval

Faoliyat yuritayotgan nodavlat oliy ta'lim tashkilotlari sonining hududlar kesimida taqsimlanishi (2025/2026-o'quv yili boshiga)

Viloyatlar nomi	Oliy ta'lim tashkilotlari soni		Shundan: nodavlat oliy ta'lim tashkilotlari	
	Jami (birlik)	Umumiy soniga nisbatan % da	Jami (birlik)	Umumiy soniga nisbatan % da
O'zbekiston Respublikasi	215	100	97	100
<i>hududlar:</i>				
Qoraqalpog'iston Resp.	11	5,1	2	2,1
Andijon viloyati	9	4,2	3	3,1
Buxoro viloyati	11	5,1	7	7,2
Jizzax viloyati	5	2,3	2	2,1
Qashqadaryo viloyati	9	4,2	6	6,2
Navoiy viloyati	5	2,3	3	3,1
Namangan viloyati	6	2,8	2	2,1
Samarqand viloyati	14	6,5	-	-
Surxondaryo viloyati	8	3,7	3	3,1
Sirdaryo viloyati	3	1,4	-	-
Toshkent viloyati	19	8,8	7	7,2
Farg'ona viloyati	9	4,2	3	3,1
Xorazm viloyati	8	3,7	3	3,1
Toshkent shahri	98	45,6	56	57,7

Manba: https://stat.uz/img/news/olij-talim-lotin_p44563.pdf

Nodavlat oliy ta'lim tashkilotlariga kelsak, ularning eng ko'p soni Toshkent shahri (56 ta), Buxoro va Toshkent (har bir hududda 7 tadan) viloyatlarida qayd etilgan, eng past ko'rsatkichlar esa Jizzax, Namangan viloyatlari va Qoraqalpog'iston Respublikasida (har bir hududda 2 tadan) kuzatilgan, Samarqand va Sirdaryo viloyatlarida esa ular mavjud emas.

O'zbekiston Respublikasida 2025/2026-o'quv yili boshiga oliy ta'lim tashkilotlariga qabul qilingan talabalar soni 409,7 ming nafarni tashkil etdi. 2024/2025- o'quv yiliga nisbatan mazkur ko'rsatkich 28,0 ming nafarga, yoki 7,3 % ga oshdi.

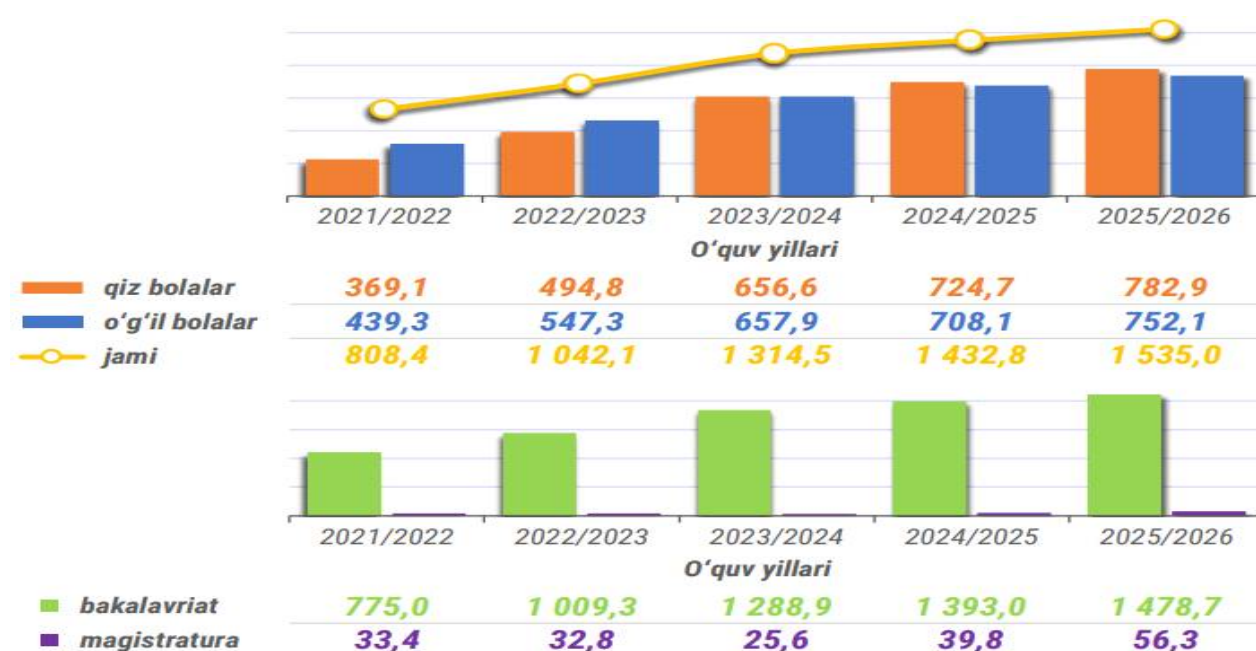
2025/2026- o'quv yilida qabul qilingan qizlar soni 226,8 ming nafarni, o'g'il bolalar soni esa 182,9 ming nafarni tashkil etgan. Bunda qizlarning ulushi qabul qilingan talabalar umumiy sonining 55,4 % ini, o'g'il bolalar ulushi esa 44,6 % ini tashkil etgan. Ta'kidlash joizki, 2023/2024 o'quv yilidan boshlab qabul qilingan qizlar soni o'g'il bolalar sonidan yuqori bo'lib kelmoqda. Oldingi o'quv yiliga nisbatan qabul qilingan qizlar soni 30,1 ming nafarga, yoki 15,3 % ga oshgan bo'lsa, o'g'il bolalar soni 2,1 ming nafarga, yoki 1,1 % ga kamaygan. 2025/2026- o'quv yili boshiga bakalavriat ta'lim dasturlariga 372,9 ming nafar qabul qilingan bo'lib, bu 2024/2025- o'quv yili boshiga nisbatan 12,8 ming nafarga, yoki 3,6 % ga ko'p bo'lgan. Ko'rib chiqilayotgan davrda eng yuqori o'sish magistratura ta'lim dasturlari bo'yicha kuzatilgan. Magistraturaga qabul

qilinganlar soni 2024/2025- o'quv yilidagi 21,6 ming nafardan 2025/2026- o'quv yilida 36,8 ming nafarga yetdi, ya'ni 15,2 ming nafarga, yoki 70,4 % ga oshdi. Magistraturaning umumiy qabuldagi ulushi 9,0 % ga yetgan bo'lsa, bir yil avval bu ko'rsatkich 5,7 % ni tashkil etgan (3-rasm).

Manba: https://stat.uz/img/news/olij-talim-lotin_p44563.pdf

3-rasm. Oliy ta'lim tashkilotlariga qabul qilingan talabalar soni

Manba: https://stat.uz/img/news/olij-talim-lotin_p44563.pdf

4-rasm. Oliy ta'lim tashkilotlarida tahsil olayotgan talabalar soni

2025/2026- o'quv yili boshiga oliy ta'lim tashkilotlari talabalari soni 1 535,0 ming nafarni tashkil etgan. 2024/2025- o'quv yiliga nisbatan mazkur ko'rsatkich 102,2 ming nafarga, yoki 7,1 % ga oshgan (4-rasm).

2-jadval

Oliy ta'lim tashkilotlarida tahsil olayotgan talabalar sonining hududlar kesimida taqsimlanishi (2025/2026-o'quv yili boshiga, ming kishi)

Viloyatlar nomi	Jami talabalar soni	Jamiga nisbatan hududlarning ulushi, %da	tahsil olayotgan sonidan:	
			qiz bolalar	o'g'il bolalar
O'zbekiston Respublikasi	1535,0	100,0	782,9	752,1
<i>hududlar:</i>				
Qoraqalpog'iston Resp.	73,7	4,8	39,9	33,8
Andijon viloyati	65,7	4,3	37,3	28,4
Buxoro viloyati	117,7	7,7	65,3	52,4
Jizzax viloyati	32,4	2,1	18,4	14,0
Qashqadaryo viloyati	111,6	7,3	60,4	51,2
Navoiy viloyati	42,5	2,8	25,3	17,2
Namangan viloyati	52,5	3,4	27,7	24,8
Samarqand viloyati	93,5	6,1	48,8	45,1
Surxondaryo viloyati	76,2	5,0	44,3	31,9
Sirdaryo viloyati	23,2	1,5	13,7	9,5
Toshkent viloyati	101,5	6,6	38,2	63,3
Farg'ona viloyati	98,9	6,4	56,4	42,5
Xorazm viloyati	65,9	4,3	42,8	23,1
Toshkent shahri	579,3	37,7	264,4	314,9

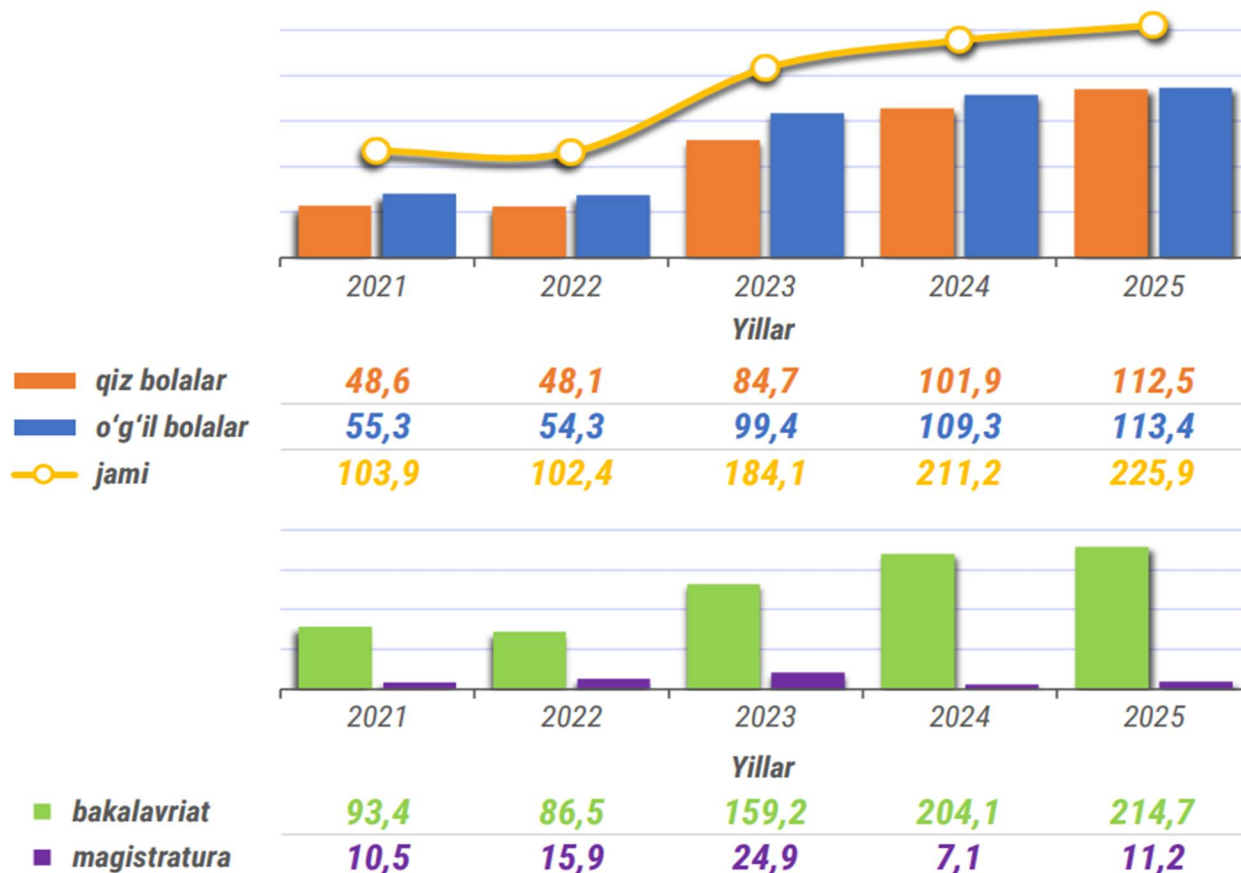
Manba: https://stat.uz/img/news/olij-talim-lotin_p44563.pdf

2025/2026- o'quv yilida qizlar soni 782,9 ming nafarni, o'g'il bolalar soni esa 752,1 ming nafarni tashkil etgan. Shunday qilib, talabalar umumiy sonida qizlarning ulushi 51,0 % ni, o'g'il bolalarning ulushi esa 49,0 % ni tashkil etgan. Ta'kidlash joizki, so'nggi ikki o'quv yilida qizlar soni o'g'il bolalar sonidan yuqori bo'lib, bu oliy ta'limda qizlarning ishtiroki kuchayib borayotganini ko'rsatadi. 2024/2025- o'quv yiliga nisbatan qizlar soni 58,2 ming nafarga, yoki 8,0 % ga, o'g'il bolalar soni esa 44,0 ming nafarga, yoki 6,2 % ga oshgan. 2025/2026- o'quv yili boshiga bakalavriat talabalari soni 1 478,7 ming nafarni tashkil etgan va 2024/2025- o'quv yiliga nisbatan 85,7 ming nafarga, yoki 6,2 % ga ko'paygan. Magistratura talabalari soni ham sezilarli darajada oshgan. 2025/2026- o'quv yilida ular 56,3 ming nafarni tashkil etib, 2024/2025- o'quv yiliga nisbatan 16,5 ming nafarga, yoki 41,5 % ga ko'paygan.

2025/2026-o'quv yili boshiga oliy ta'lim tashkilotlari talabalari sonining eng yuqori ko'rsatkichi Toshkent shahri (579,3 ming), Buxoro (117,7 ming) va Qashqadaryo (111,6 ming) viloyatlarida kuzatilgan. Talabalar sonining eng past ko'rsatkichlari esa Sirdaryo (23,2 ming), Jizzax (32,4 ming) va Navoiy (42,5 ming) viloyatlarida qayd etilgan (2-jadval).

Gender kesimida hududlarning aksariyatida qizlar soni o'g'il bolalar sonidan yuqori bo'lgan. Talabalar tarkibida qizlarning eng yuqori ulushi Xorazm

(64,9 %), Navoiy (59,5 %) va Sirdaryo (59,1 %) viloyatlarida kuzatilgan. Shu bilan birga, o'g'il bolalar ulushi Toshkent shahri (54,4 %) va Toshkent viloyatida (62,4 %) qizlar ulushidan yuqori bo'lgan.

Manba: https://stat.uz/img/news/olij-talim-lotin_p44563.pdf

5-rasm. Oliy ta'lim tashkilotlarining bitiruvchilari (tegishli yil uchun, ming kishi)

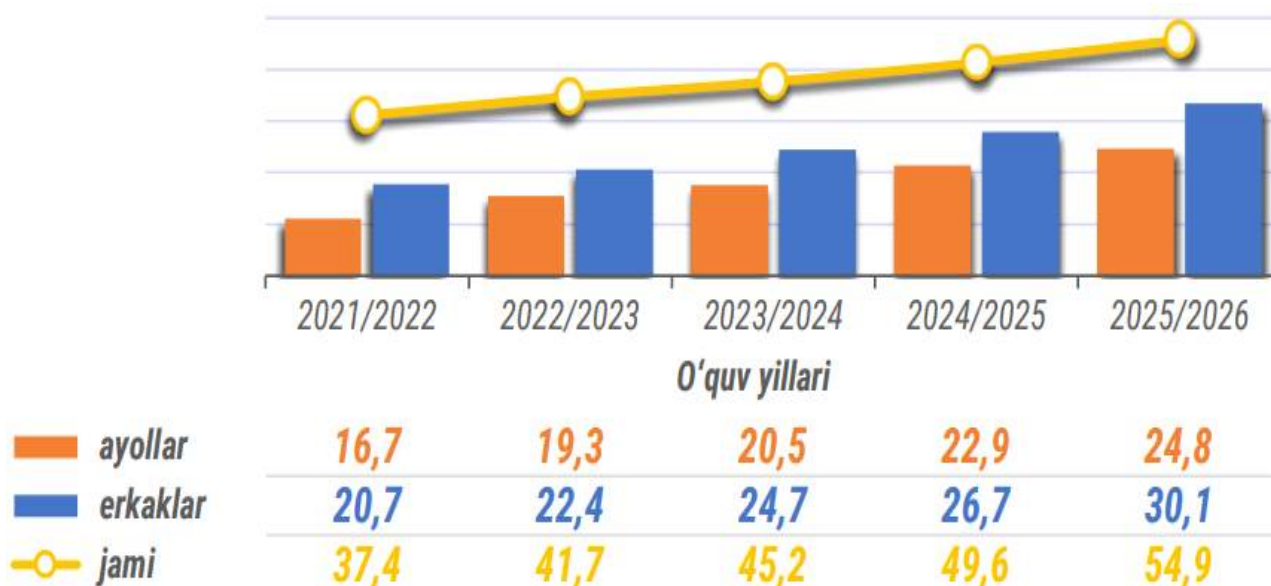
2025-yilda oliy ta'lim tashkiloti bitiruvchi soni 225,9 ming nafarni tashkil etgan. 2024-yilda nisbatan mazkur ko'rsatkich 14,7 ming nafarga, yoki 7,0 % ga oshgan (5-rasm).

2025-yilda bitiruvchilar orasida qizlar soni 112,5 ming nafarni, o'g'il bolalar soni esa 113,4 ming nafarni tashkil etgan. Shunday qilib, bitiruvchilar umumiy sonida qizlarning ulushi 49,8 % ni, o'g'il bolalarning ulushi esa 50,2 % ni tashkil etgan. Ta'kidlash joizki, o'g'il bolalar soni qizlar sonidan biroz yuqori bo'lgan. 2024-yilga nisbatan qizlar soni 10,6 ming nafarga, yoki 10,4 % ga, o'g'il bolalar soni esa 4,1 ming nafarga, yoki 3,8 % ga oshgan.

2025-yilda bakalavriat bitiruvchilari soni 214,7 ming nafarni tashkil etgan va 2024-yilga nisbatan 10,6 ming nafarga, yoki 5,2 % ga ko'paygan.

Magistratura bitiruvchilari soni ham oshgan. 2025-yilda ular 11,2 ming nafarni tashkil etib, 2024-yilga nisbatan 4,1 ming nafarga, yoki 57,7 % ga oshgan.

2025/2026-o'quv yili boshiga oliy ta'lim tashkilotlaridagi professor-o'qituvchi xodimlari (o'rindoshlarsiz) soni 54,9 ming nafarni tashkil etgan va 2024/2025-o'quv yiliga nisbatan 5,3 ming nafarga, yoki 10,7% ga oshgan.

Manba: https://stat.uz/img/news/olij-talim-lotin_p44563.pdf

6-rasm. Oliy ta'lim tashkilotlarining professor-o'qituvchi xodimlari (o'rindoshlarsiz) soni (tegishli o'quv yili boshiga, ming kishi)

2025/2026- o'quv yili professor-o'qituvchi xodimlari orasida ayollar soni 24,8 ming nafarni (45,2 %), erkaklar soni esa 30,1 ming nafarni (54,8 %) tashkil etgan. 2024/2025- o'quv yiliga nisbatan ayollar soni 1,9 ming nafarga, yoki 8,3 % ga, erkaklar soni esa 3,4 ming nafarga, yoki 12,7 % ga oshgan.

XULOSA

O'zbekistonda oliy ta'lim tizimini rivojlantirish bo'yicha amalga oshirilayotgan islohotlar o'zining ijobiy natijalarini bermoqda. Oliy ta'lim tashkilotlari sonining 215 taga yetishi va talabalar sonini 1,5 milliondan oshishi mamlakatda intellektual salohiyatni yuksaltirish uchun ulkan poydevor yaratdi. Shu bilan birga, statistik tahlillar shuni ko'rsatmoqdaki, kelgusida oliy ta'lim tashkilotlarini hududlar bo'yicha teng taqsimlash, ta'lim xizmatlari sifatini oshirish va xususiy sektor ulug'vorligini ilmiy-tadqiqot faoliyati bilan uyg'unlashtirish dolzarb vazifa bo'lib qolmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi milliy statistika qo'mitasining ma'lumotlari. (stat.uz)
2. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasining 2025/2026-o'quv yili boshidagi oliy ta'lim tashkilotlari bo'yicha rasmiy statistik axborotnomalari va hisobotlari.
3. https://stat.uz/img/news/olij-talim-lotin_p44563.pdf.
4. <https://stat.uz/uz/rasmiy-statistika/social-protection-2>

Mas'ul muharrir: Beglayev Uchqun

Musahhih: Boltayev Nurali

Sahifalovchi va dizaynerlar: Normurodov Sarvar,
Sharipov Shoxruh

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul hisoblanadi. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqolalar, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta: licht-1989@mail.ru

Jurnalning telegram manzili: t.me/agrobiznes_elektronjournal

Telefon raqami: +998939018320, +998934393000

Jurnal rasmiy sayti: <https://www.agrobiznesjournal.uz>

"Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 30.11.2024-yildagi №364/5-sonli qarori bilan 08.00.00-Iqtisodiyot fanlari bo'yicha, 08.05.2025-yildagi №370/5-sonli qarori bilan 06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari bo'yicha "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga kiritilgan.

"Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali 2023-yil 23-maydan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan C-5669225 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №083688

Manzilimiz: Toshkent viloyati, Qibray tumani,
Universitet ko'chasi, 2-uy